

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 20.
Scrisori nefrancate nu se primește. — Manuscrisuri nu se returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele:

BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf.,
Nax. Angenfeld & Emeric Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, E. Kstein Bernat, Iuliu Leopold (VII. Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garantând pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 20, etajul I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 195.

Brașov, Vineri 6 (19) Septemvrie.

1902.

Politica germană în Orient.

Cele ce se petrec în peninsula balcanică și în deosebi în Bulgaria și Macedonia, fac să se îndrepteze din nou privirile lumii politice și diplomatice asupra Orientului european. Omenii se intrăbă cu curiositate și cu mult interes ce rol jociă aji și ce planuri urmăresce pentru viitor politica Germaniei în Orient?

Intrebarea e de-o mare însemnătate și pentru Români, fiind-că bine vedem, că influința Germaniei în România crește pe di ce merge, și că tot acesta se pôte afirma și cu privire la imperiul otoman. Nu de mult apăruse în „Revue de deux mondes“ un articol, în care se vorbea despre planurile și aspirațiunile Germaniei în Orient și se constata cu ore-care amărăciune, că influința ei este acolo în creștere.

Nu trebuie să se dea uitării, că Germania, ca diriguitoare a triplei alianțe, în anii din urmă a început să părăsască reserva, ce-o observase mai înainte față cu atacurile orientale și tot mai mult se simte inriurinta ei în peninsula balcanică. Este interesant, că această atitudine schimbată se datéză cam de pe atunci, de când Austro-Ungaria a încheiat cunoscuta învoielă cu Rusia, cu scop de a sustine ambele în înțelegere „status quo“ în Orientul european; învoielă ce aduse cu sine o atitudine ore-care mai indiferentă a monarhiei noastre în fața evenimentelor din Balcani.

Era un timp, când destinele Germaniei le dirigia încă „cancelarul de fier“, principele Bismarck, care obiceiua a dice, că stările dela Dunărea-de-jos și din peninsula il lasă atât de indiferent, încât „n'ar sacrifica pentru ele nici măcar oșele unui singur grenadir din Pomerania“. De atunci s'au schimbat lucrurile și s'a schimbat și politica orientală a Germaniei. Impăratul Wilhelm II a

trecut peste limitele, ce și-lea pus odinioară marele cancelar. Nu mai e vorba aji, că Germania n'ar avé interes de ceea-ce se petrece în Orient. Din potrivă ea manifestă cel mai viu interes, nu numai față cu afacerile răsăritului european, ci și față cu cele din răsăritul mai îndepărtat. Ba tot mai mult se constată, că interesele economice germane, ca și ale tuturor celorlalte state apusene, graviteză spre Orient.

O foie financiară de frunte din Londra, vorbind despre această direcțiune schimbată a politicii germane, constată înainte de toate, că acesta, cel puțin în Orientul apropiat, a reprezentat interesele germane cu multă iscusință și cu mare succes. Amicitia cu Turcia asigură imperiului german nu numai sprijinul armatei turcesce în cazul unui războiu european, ci oferă și în timp de emulațiune pacnică capitalului german un câmp de activitate rentabil. Acesta se pôte dice în special și despre România, a căreia situațiune financiară este stăpânită aji aproape exclusiv de capitalul german.

La cele indicate mai sus amintita foie adaugă și faptul, că Orientul european nu este cu totul inafară de periferia puterii militare a Germaniei. Răzimate pe alianța cu Austro-Ungaria și cu Turcia, corpuri de armată germane ar puté forte bine în anumite împrejurări să se prezenteze la Helespont și la Tigris.

Altfel stă lucrul, în Orientul depărtat, care e cu totul în afară de sfera de putere germană, deore-ce Marea Britaniă și Rusia au în mâna lor cele două intrări de acolo. Numai cu ajutorul stațiunilor de cărbuni englese, corăbiile germane au putut ajunge în apele chineze, așa că politica colonială germană în China presupune orî relațiuni amicabile cu Anglia, orî nimicirea puterii britanice. Politica germană a

trebuit să țină sémă de acesta și de aici se esplică și atitudinea ei anglofilă din anii ultimii.

Se nasce acum întrebarea, ce să facă Germania, ca să devină și ea în Orient un factor egal alături cu Anglia și Rusia? Anglia are în mâna ei intrările peste mare, Rusia stăpânesce calea pe uscat la Port Arthur. Ce cale e de luat? intrăbă foia londonesă, apoi dă următorul răspuns: „Germania în unire cu Austro-Ungaria trebuie să aibă influință decisivă asupra Dunării în tot cursul ei și pe această cale trebuie să caute a trage Asia mică în periferia zonei sale de influență militară. Atunci și ea va puté să aibă un vot ponderant față cu Anglia și Rusia în toate cestiunile asiatiche. Tot-odată Germania va trebui să-și mărească puterea ei maritimă, ca să pôtă fi un factor decisiv, ca aliatul uneia séu a celei-lalte părți“.

Etă din cele de mai sus și esplicarea de ce Germania ține așa de mult a păstra între altele raporturile cele mai amicabile cu România,

Vice-președintele „Reichsrath“-ului despre pact. Dr. Kaiser, vice-președintele „Reichsrath“-ului, având o convorbire cu unul din diariștii vienesi asupra pactului, a declarat, că partidele austriace nici cu prețul concesiunilor naționale nu vor sprijini un pact, care ar fi păgubitor pentru Austria.

Atitudinea Cehilor. Din Viena se anunță, că în cercurile politice de acolo a produs o viuă senzație scirea, că ministrul președinte Koerber va disolva parlamentul, dacă Cehii îi vor pune piedeci în dezbaterile proiectelor pactului. Față de această intenție a disolvării, „Politik“ din Praga serie, că guvernul nu și-a putut face încă ast-fel de combinațiuni. Situațiune politică actuală nu reclamă ast-fel de pași estra-ordinari, fiind-că până acum nu s'au audīt din sinul Cehilor, decât voci parti-

culare, dér partidele lor nu s'au pronunțat încă hotărīt.

Germania și Franța. D-l Camille Pelletan, ministru de marină al Franciei, a întreprins o călătorie de inspectiune în porturile de război mediterane de pe costa francesă a nordului Africei.

Cu privilegiul vitei sale la Bizerta (Regența Tunisului), ministrul a rostit un belicos discurs, care se distinge de acele ale colegului séu general André, prin virenta atacurilor directe la adresa Germaniei. Il dăm în resumat:

Franța — a declarat ministrul de marină — nu voesce să facă din Mediterana un lac frances, căci Franciei sunt vindecați de visurile de a domina lumea. O parte a Mediteranei este însă francesă și va rămâne francesă. Cu portul Bizerte, cu insula Corsica și Toulonul se va puté menține pörta deschisă între cele două părți ale Mediteranei, cu toate întăririle de la Malta și Gibraltar. — Ministrul marinei insistă, că nu se doresce vre-un conflict nici cu Anglia, nici cu Italia, dér socôte, că nesciind ce gânduri au cei-lalți, este de dator să se pregătească războiul sfânt pentru patria francesă în contra inamicilor séi, ori-cari ar fi ei. De sigur există siguranța, că un războiu nu mai este posibil în lumea civilizată a sfirșitului veacului al XIX-lea. După înfringerea Franciei de către vechea barbarie germană, suntem dator să ne consacra toate eforturile — a terminat ministrul marinei — pentru a menține neștirbit focarul de justiție și lumină, care constituie geniul frances.

Pressa germană din Berlin comentează viu discursul ministrului Pelletan „Post“ dice, că Pelletan ar trebui să fie instalat într'un stabiliment de hidroterapie, unde să rămână până când se va vindeca de ideea revanșei. „National Zeitung“ speră, că ministrul de externe Delcassé va declara în viitorul consiliu de miniștri, că colegii séi strică tot succesul activității sale.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Distrugerea orașului Saint-Pierre.

De curând a apărut un volum scris de Camille Flammarion, renumitul astronom frances, despre catastrofa de la insula Martinica. Reproducem din acest volum capitoul interesant privitor la peirea capitalei insulei.

Care a fost puterea agentă a distrugerii?

Trei-zeci de mii de ființe omenesce au murit dintr'odată! În orașul Saint-Pierre nici o singură ființă, așa dicend, n'a scăpat de desastru, două séu trei victime, salvate ca prin minune, apar a fi scăpat cu viața din flăcări.

Se pare că în acest cataclism subit și brutal au fost în acțiune mai multe forte diverse.

Cum s'a vădūt, aproape toate victimele au murit fără de nici o convulsione, fără de nici o suferință. Intr'o casă a stradei „Victor Hugo“, străbătându-se după catastrofa, s'a vădūt un om, care ședea la biroul séu, având lângă sine o femeie tânără, fără îndoială fiica sa, care se răzimase

pe umărul séu, pe când un tînăr ingenuchiând, pară a-i cere protecțiunea. În alt loc s'a găsit o femeie, care ședea pe un sac de manioc, (pom american din ale cărui rădăcină se face un fel de pâne). Puține cadavre s'au găsit pe strade. În genere oamenii n'au încercat a scăpa, ei au fost surprinși în locuințele lor. Unii păreau că dorm în patul lor.

Alte victime au fost găsite culcate la pământ pe pânțele, ținând mâinile la gură și la nări, cu gestul de a opri o respirațiune omoritoare și fatală.

Cea mai mare parte s'au aflat cu totul desbrăcați.

La un mare număr de cadavre, pânțelele umflata plesnit și intestinele au eșit afară din corp. La mai mulți le-au crepat chiar scăfăria. Unsoldat de infanterie colonială istorisesce, că străbătând într'un apartament, care părea a fi fost părăsit, el a împins cu energie o ușe, care rezista, și a aflat nouă cadavre întinse în nisele pose înspăimântătoare:

„capul tuturor plesnise; într'un scaun ședea un bătrân, care se uita la mine cu o

privire sêlbatică; pânțelele îi era spintecat și îi atârnavu intestinele“.

S'au aflat, sub o enormă grosime de cenușe sume de cadavre înegrite, despre cari se dice, că s'au cufundat în păcura ce ardea.

Un număr ore-care dintre cadavre nu fură atinse de focul vulcanic. Sunt case și construcțiuni de lemn, cari n'au fost atinse de flăcări.

Sunt corpuri carbonisate, altele arse superficial, altele abia atinse. Intr'o casă s'a dat de un cadavru, care a păstrat aspectul séu natural; însă, abia a fost atins cu mâna, și pielea i-se lua de pe corp. Un vameș a fost aflat neatins, asfixiat sub o luntre mică, pe care o întorsese cu fundul în sus, pentru a se apêra.

Intr'un loc soldații zăriră o fată tînără, albă, care trăia, striga și țipa, arătând brațul ei carbonisat. Cu totă plôia de cenușe și de pietri, le succese a-o scăpa și a-o imbarca.

Obiectele asemenea ne pot instrui.

În oraș zidurile au fost răsturnate; pe câmp arborii au fost smulși, suciți, séu

arși ca printr'o trombă. Cheiurile au fost luate în mai multe locuri.

Pe când suburbiile mult descoperite de la nord: Fonds-Coré, Trois-Points, ca și cartierele Fortului și a Centrului, mai apropiate de vulcan, au fost cu desăvêșire rase, se vedea încă stând drept, asupra ruinelor cartierului de Monilloge câțiva pârți de la marile edificii: catedrală, primăria orașului, liceul și dela spitalul cu orologiul séu, care a stat la șepțe ore și cincideci minute, ca și cum ar fi voit să fixeze ora precisă, când a trecut tromba; pârți de ziduri, răsturnate mai târziu prin erupțiunea dela 20 Maiu, care încheiă opera de distrugere, făcând din tot orașul nimic, un imens deșert de cenușe.

Toate descrierile ne pun sub ochi fenomenul vulcanic, așa cum s'a petrecut. Saint-Pierre a fost distrus, nu printr'o plôie de alvă, séu de cenușe, séu de sgrură aprinsă, ci printr'o trombă de gaz, ce s'a repezit cu o violență ne mai pomenită și care a desfășurat în aceeași clipă o temperatură estra-ordinară. A cauzat morțe imediată prin asfixie.

Procesul lui Artur Korn.

Tribunalul de presă din Seghedin a judecat alaltă-eri procesul de presă, ce i-s'a intentat redactorului Artur Korn de la „Groskikindaer Zeitung“. Substratul procesului l'a format o poezie intitulată „Agitație“. Korn spune, că îndemn de a scrie poezia i-a dat actul de acuzațiune din primul său proces (acesta este al doilea). S'a revoltat — dice — pentru-că se pretinde copiilor șvabi lucruri, cari ei nu le-au auzit nici-odată. În 1848 Maghiarii erau avertați la Germani, atunci li-au fost acestora recunoscători, astăzi însă ne maghiarizează. Ei (Maghiarii) sunt agitatori și de m'ar osîndi la 100 ani temniță, tot nu mă voi face Maghiar etc.

Etă — după foile ungueresci — cum a decurs pertractarea acestui proces:

După constituirea curții cu jurați și a tribunalului, s'a procedat la întrebările generale. Korn spune, că e de 42 ani, a mai fost pedepsit odată de tribunalul de presă din Seghedin cu 2 luni închisore de stat, pe care nu și-a făcut-o încă. Korn cere de la tribunal permisiunea să vorbească nemțesce. În apărarea sa spune, că n'a vrut să agiteze. Pe intelectualii din Sudul țării nici nu poți să-i agitezi, ăr cei fără de carte nu pricep nimic. În general, Germanii nu uresc pe Maghiari și numai presa jidano-maghiară din Budapesta o dice această.

Apărătorul Dr. Ehrlich, avocat în Teremia, cere respingerea martorilor citați. Ei nu pot să vorbească despre poezia lui Korn, ci numai despre efectul activității acestuia în Ungaria-de-Sud. Precum în 1848, așa și acum Germanii vreau să fie credincioși Maghiarilor, ei învață limba maghiară, Maghiarii însă se nu-i despăie de limba maternă. Cere, în fine, ca întru cât tribunalul ar asculta martorii agravanți, să asculte și pe martorii săi morali, ce-i va numi.

Procurorul cere respingerea propunerii, și dice, că din cuvintele apărătorului vede, că și el se scaldă în aceleași ape cu Korn.

Apărătorul: Ca cetățen ungar de sentimente germane, protestez în numele meu și al clientului meu contra aceea, că ni-se impută intenții ațîțătoare.

Procurorul răspunde dicend, că nu-i permis a-se vorbi ast-fel înaintea unui tribunal maghiar. — El cere apoi să se cetească raportul oficial al direcțiunei postale din Chichinda-mare, din care se pôte stabili suma de bani, ce a primit Korn din străinătate.

Tribunalul respinge cererea. El refuză de asemenea cererea lui Korn de a-se alătura la acte o scrisore, pe care tatăl său a primit-o de la Kossuth, după revoluție.

Procedura de dovedire fiind încheiată, procurorul face rechizitorul. Incercă a face cunoscută originea „pangermanismului“ și scopul acestuia, caracterizează mișcarea această din Bănat, ai cărei corifei și răspânditori dice, că sunt Korn și Cramer. Ei urmăresc scopul de a stîrpi pe Maghiari c'o oră mai curînd, ca să aducă granițele imperiului german în Ungaria (!) Procurorul spune apoi, că prin comunele din Torontal se discută despre pangermanism, pretutindenî. Șvabii ridică plîngerea, că guvernul îi asupresce. Korn a mărturisit unui avocat din Chichinda, că el e bine plătit pentru agitațiunile lui. Korn agită pe locuitorii din Chichinda nu numai cu condeiul, ci și cu cuvîntul. Cere pedepsirea acusatului.

După vorbirea apărătorului curtea cu jurați se retrage și aduce verdict condamnat, pe baza căruia tribunalul judecă pe Korn la 6 luni închisore de stat și 200 cor. amendă.

Actul de acuzațiune

în procesul contra d-lui T. V. Păcățian pentru „Cartea de Aur“.

(Fine).

Motivare.

Cartea numită, la aparentă vré să fie considerată ca op istoric, dér în realitate, sub masca această adunînd unele părți singuraticale ale istoriei și ale legilor, și citîndu-le numai în parte și incorect, grupéză în mod meștesugit isvóre false, și în mod tendențios vré să prezente Ungurimea astfel în fața României, ca și cum aceea ar fi în prima linie dușmană neîmpăcată a fraților de naționalitate română din patrie

Sub mantaua scrierii de istorie, cartea espune astfel istoria României, că atunci când Maghiarii au ocupat părțile ardelenale ale țării, au aflat pe Români aici, ca vechi locuitori; nu i-au cucerit, ci lăsându-i în drepturile avute, li-au jurat frățietate, ba chiar și la creștinism au fost trecuți Maghiarii prin Români.

Ca basă fundamentală pentru desvoltarea mai departe a opului, respective pentru continuitatea sa, servește afirmarea, că Maghiarii au ținut până la o vreme jurămîntul, dér mai târziu au pus pe Români în jug, i-au despoiat de pămînt și de totă averea, de drepturi și de libertăți, în contra jurămîntului, i-au chinuit secolii de-arîndul, au căutat să-i țină în sclavie și în întunecul nesciinței, și chiar și astăzi se nisuesc să-i nimicească.

Incepînd de la șirurile introducătoare ale opului, până la fine, se nisuesc prin curs de idei ca cel indicat mai sus și prin citațiuni, cărora le dă colóre bătătoare la ochi, se îmbracă în haina adevărului istoric aserțiunile sale.

Tote acestea autorul tinde să le dovedescă nu numai prin date isorice, forțe adese-ori adaptate cursului său de idei și scopului său, și prin citațiuni făcute în același chip, ci tot-atât de des amestecă în ele propria sa judecătă subiectivă, propriile cugete și păreri, ca critică ce necondiționat voescse să se valideze, cum și advertismente și instrucții, ce tind să dea directivă ideilor și atitudinii politice și sociale a maghiarimei.

Prin publicarea discursurilor, cari au format basa ivirii și voinței de validitate a năsuințelor și aspirațiunilor naționalistice române, născute și ajunse la desvoltare în 1848, în legatură cu năsuințele maghiare de independență, și rostite în firul acelor năsuințe, atribuind respectivilor oratori cuvinte ce se refer la stări atunci încă neexistente, presintă instituțiunii de drept, ce atunci încă nu existau, ca independența juđilor și a justiției de acum, ca obiecte de aspră critică în discursurile citate de el și prezentate ca rostite în 1848.

Tote acestea trec marginile istoriografiei chiămate să scotă la ivelă adevărul în întręga lui ființă, și

avînd în vedere cursul de idei al opului;

avînd în vedere această prelegere ținută în ton desfrînat de pătimaș;

avînd în vedere folosirea unilaterală și deplin prejudețiosă a datelor istorice, și că astfel făcînd us de ele, voescse să presinte ca stînd în serviciul tiranismului maghiar și voind să oprime libertatea tuturor altor popóre, legi votate de constituția țerei și sancționate, cum și pe autoritățile legale ale statului ungar, ca pe unele cari față cu româniea din această țără sunt volnice și tirane;

avînd apoi în vedere, că opul pe unele din figurile istorice venerate de națiunea maghiară și conducătoare și dătătoare de directivă a istoriei sale, le descrie și năsuințele și rezultatele obținute prin activitatea lor le caracterizează în așa chip, ca româniea să-și facă despre ele ideile tocmai contrar;

avînd în vedere, în sfirșit, că opul a fost publicat în limba română și cu scop de a fi răspândit între românie:

în urma tuturor acestora se pôte lua ca stabilit, că adevăratul scop al opului e, ca neînțelegeria, care în 1848 așa triste contraste a creat în această patrie între maghiarime și românie, nici acum, după o jumătate de veac și după deplina schimbare a referințelor, să nu înceteze definitiv, ci încă și mai mult să fie ațîțată în sufletul româniei.

Cartea redactată cu tendința și în modul indicat, și prezentată ca op istoric, e necondiționat acomodată să trezescă peste tot, dér deosebit în inima româniei din patrie, cea mai crudelă ură față cu maghiarimea, și după ce prin această tendință a sa conține și răspîndesc directă provocare la nesupunere față cu legile, față cu ordinațiunile, decisiunile și ho-

tăririle date de autorități în legala lor sferă de competență, și fiind-că atacă uniunea Ardalului cu patria mamă, decretată prin lege sancționată, și agitînd provocă la revoltă contra ei, și fiind-că în toate citațiunile și descrierile sale citate mai sus autorul intercaléză și päreerile sale subiective, cum și fiind-că în legatură cu discursurile și scrisorile și alte date din 1848, cele mai pătimașe contra maghiarimei și uniunii, apte a provoca cea mai mare agitare, și se pôte dice, cari voesc quasi să aprindă mișcările române din 1848, prin observările proprii făcute la acelea în modul cel mai întunecos, tendențios, și mai pe sus de ori-ce indoelă, chiar și însuși autorul voescse să conlucre, pentru-ca să agite și să ațîțe la infernală ură pe cetățenii de naționalitate română ai patriei contra națiunii maghiare alcătuitoare de stat, — avînd în vedere, că conținutul cărții, caracterizat mai sus și îndreptat întru ajungerea scopurilor arătate, constituie faptul delictului, ce lovesce în pct 1 și 2 al §-lui 172 din codul penal, mai departe în § 173, și că acelea au fost comise pe calea pressei. — avînd în vedere, că ca autor al cărții e indicat Teodor V. Păcățian, care a luat răspunderea pentru cele ce ea conține: în urma tuturor acestora înriminativ, conform actului de acuză, cu drept cuvînt pôte fi acuzat.

Clușii, la 25 August 1902.

Dr. Csipkés m. p.,
procuror reg.

Din visiunile lui „Magyar Szó“.

Diarul banffist „Magyar Szó“ a deschis o rubrică anume, în care cu „seriositatea“ și „consciențiositatea“ proprie șovinștilor de la rôtă, înregistrează, cum îl taie capul, lucrurile ce se petrec și nu se petrec în sinul naționalităților.

În nr. de la 17 Septembrie spune, că „Valahii din munți s'au pus în mișcare“, ca, veđi Dómne, „să arunce tăciunele în serbarea aniversării centenare a lui Kossuth“. Autoritățile să fi luat de veste, că studenții „valahi“ din Blași și Sibiu ar voi să ațîțe pe țeranii români la demonstrațiunii. Planul să fi fost, o mare demonstrație în ziua de 19 Sept. la mormîntul Românilor căduți în 1848/49. Planul s'a zădărnicit însă, căci Dumineca trecută gendarmeria a surprins pe arangeatorii demonstrației, între cari ar fi și patru candidați de învățator. Ei voiau să se adune în casa lui Todor Lăpușan din Ohaba, unde șilnic sosiau studenți din Sibiu și Blași. (Cam depărțitor de munții apusenî, d-lor de la „M. Sz.“ — Culeg.) Conjurații voiau să se ducă între munți, însă fisolgăbirul cercului înțelegînd de treba asta, a dat ordine gendarmeriei să fie pe pază. Gendarmeria punînd mîna pe un student cu numele Rusu Vasile, a aflat de la el, că Valahii din munți sunt convocați pe ziua de 14 l. c. la Ohaba, ca să se stabilească aici programul demonstrației. Dumineca trecută „urlau“ la vale (cum dic Moții) Valahii din munți, gendarmii însă i-au respins și astfel nu s'a putut ține adunarea. Gendarmii au prins patru studenți din Bucuresci (!) și i-a dus la pretură. Din scrisorile găsite la ei s'a vîđut, că pe ziua de 19 Sept. voiau să arangeze o mare manifestație la mormîntul „Valahilor“ căduți în 1848. În contra celor deținuți și în contra arangeatorilor demonstrației, fisolgăbirul a pornit investigația cea mai severă...

Am reprodus cât se pôte mai fidel povestea această băbescă, cu care „Magyar Szó“ ține să-și tracteze cetitorii. Ea e atît de confusă și absurdă, încât te bufnesce risul cetindu-o. Cei de la fôia maghiară iau lucrul în serios și cred că au făcut o mare bravură și un colosal serviciu „ideii de stat“, dându-o publicității.

Fie lor după credința lor!

SCIRILE DILEI.

5 (18) Septembrie.

Anul școlar la școlele române din loc s'a început ađi prin cetirea legilor școlare disciplinare în sala festivă a gimnasiunului. Prelegerile se vor începe regulat numai sêptemăna viitoare. Măne, Vineri, va fi esamenul de maturitate, ăr Sâmbătă

în cas de timp favorabil se va face escursiune la Poină.

Chitanțe ungueresci impuse preoțimei române. Un preot gherlan ne scrie următoarele: Într'un număr al „Gazetei“ (dér și în nr.-ul de Duminecă) ați făcut amintire, că ministrul Wlassics a avisat pe episcopul din Gherla, că preoții din părțile Sălăgene-Chiorene, numai pe lângă chitanță făcută în ungueresce își vor căpeta subsidiul (ajutorul) anual. Ați întrebat apoi, că ore ce va face Episcopul? — Episcopul a făcut așa, că la moment a tipărit la tipografia diecesană chitanțe cu text ungueresc și le-a trimis la toți preoții respectivi, să le aibă la îndemînă. De altcum laudă să le fie, că limba unguerescă a blanchetei de chitanță este cât se pôte de pocită.

Inchiderea școlelor bulgare din Tulcea. Ministrul rom. al cultelor și instrucțiunei publice a închis școlele bulgare primare de băeți și fete din Tulcea. Acastă măsură ministerială a luat-o în urma faptului, că direcțiunile numitelor școli n'au voit cu nici un preț să se conformeze ordinelor și regulamentelor școlare. În Aprilie trecut, ministrul le-a dat un ultim avertisment, invitându-le să se conformeze regulamentelor până la Septembrie. Direcțiunile acestor școle n'au voit să ție nici acum sémă de regulamentele școlare.

Guvernul ungueresc a interdis înțtrarea pe teritoriul Ungariei a diarelor „Narodni Listy“, „Rumänischer Lloyd“ și „Ostdeutsche Rundschau“. Pretextul e, că cel dintăiu ar agita pe Slovaci, cele de al doilea pe Germani. — Așa înțteleg cei din Peșta libertatea de presă.

Sêrbii și Croații. Congresul, ce se proiectase a-se ține în Carloviț pentru a protesta contra demonstrațiilor anti-sêrbesci din Agram, a fost oprit. Sêrbii vor să se întrunescă la Neoplanta. — Diarul sêrbesc „Narodnie Novine“ cere o despăgubire de 100,000 corone pentru stricăciunile cauzate Sêrbilor cu ocazia turburărilor din Agram.

Punerea în libertate a lui Sarafoff. Din Belgrad se telegraféză, că fostul președinte al comitetului suprem din Sofia, Boris Sarafoff, arestat deunăđi la Niș, și adus aci, a fost pus în libertate cu ordinul de a părăsi imediat teritoriul Serbiei,

Visita d-șorei Bărsescu la „Burgtheater“. D-ra Agata Bărsescu a vizitat Burgteatrul din Viena, unde a avut atâtea succese. „Neue freie Presse“ descrie această vizită ast-fel:

„O frumoasă și elegantă femeie a suit ăr scena Burgteatrului. Mulți ani n'a mai suit ea această scară și decă lucrul s'a întemplat ăr, este, că a voit să facă o vizită bătrănuului artist Baumeister. Odi-niără acea femeie era la ea acasă în această construcție, unde a reperat triumfuri artistice. Pe când vizitatoarea trecea pe scenă, se făcea tocmai o probă. Ea cercetă cu curiositate, ce anume se va juca. Și ea suspină cu putere. Versuri răsunătoare ajunseră la urechile ei, versuri, cari nici odată nu se vor șterge din memoria ei. Hero declama tocmai din „Valurile mării și ale iubirei“. Hero a fost rolul jucat de ea pentru prima oră la Burg și tot prin acest rol și-a luat adio. Sub puternica impresiune a acestei amintiri, d-ra Agata Bărsescu — căci era vizitatoarea — începî să plîngă, să suspine. Doi din colegii ei de odinioară o vîđură și începură a-i spune cuvinte de mângăere. D-ra Agata Bărsescu, care se afla numai pentru câte-va zile în Viena, dintr'o mare călătorie artistică, și care arăta forțe bine, căștigă curînd ăr buna ei dispoziție, își reluă figura ei zîmbitoare, care plăcea atît de mult d-lui Baumeister.

O nouă gramatică română. Suntem informați, că în zilele procsime va eși de sub tipar o nouă gramatică română de d-l profesor N. Sulică, în 2 părți (Etimologie și Sintacsă). Spre orientarea celor cari ar dori s'o introducă în școlă ca ma-

nual didactic, notăm, că gramatica d-lui N. Sulică e lucrată după un nou sistem practic-scientific, executarea tehnică a cărții e din cele mai reușite și pe deasupra cartea e și mai ieftină, decât gramaticile existente. De-altmintelea d-l N. Sulică e recunoscut ca un bun cunosător al limbii române și o gramatică română cu pricepere lucrată, va fi la tot cazul bine venită. Noua gramatică se poate întrebuița în gimnasilor, școlile reale și civile, pedagogii și seminare.

Adevărat se fie? În Zsombolya s'a întâmplat zilele trecute un incident tragi-comic. O societate maghiară își petrecea la o masă din restaurantul „Demolka”. În același restaurant intrară și câțiva Nemți, între cari 2—3 Sași din Ardeal (?) Ei au cerut muzicii să cânte „Wacht am Rhein”. Ungurii ca mușcați de șerpe, nu se gândiră mult, puseră mâna pe bastoane și au început să îmblătescă ștrașnic pe bieții Nemți, cari de altfel nu greșiseră nimic. După acesta Ungurii au aplicat astfel de „argumente palpabile” și bieților muzicanți, făcându-i să-și bage mințile în cap, ca altădată să nu mai fie mijloc pentru „demonstrațiunii anti-maghiare”. „Függ. Magyarozzag” invită pe semenii săi, să urmeze pretutindeni acest exemplu al Maghiarilor din Zsombolya.

Reparația ciumei la Constantinopol. O telegramă, transmisă de o agenție telegrafică din Viena, semnalază reparația ciumei la Constantinopol. Scirea e venită din sursă turcescă oficială. Noul cas al teribilei epidemii s'a constatat într-o locuință de lucrători, în Stambul. Persoana contaminată e un tiner în vîrstă de 18 ani. Ciumatul a fost imediat transportat la pavilionul ciumaților din spitalul central. Restul persoanelor, cari locuiau la un loc cu bolnavul, au fost isolate într-un lazaret de pe malul Bosforului.

Un concert de binefacere se va da în Deva *Duminecă în 21 Septembrie* 1902 st. n. în sala Redutei, cu concursul doamnei Irena de Vladaia, primadona de la opera din București, a domnișoarei Elena Jeckel și al d-lui Grigorie Savu, artist dramatic. **Programa:** Partea I. 1) Gounod: „Balada și aria bijuteriilor” din opera „Faust”, d-na Vladaia; 2) Solo la pian, executat de d-ra Elena Jeckel; 3) Adam: „Arie indiană” din opera „D'asi fi rege”, d-na Vladaia; 4) Eminescu: „Versuri”, d-l Gr. Savu; 5) „Monologuri” și „Ne-bunul” de A. Petöfi, d-l Gr. Savu; 6) a) Verdi: „Cavatina” din opera „Traviata”, d-na Vladaia; b) Parashiv: „După fragi și după mure”, d-na Vladaia. Partea II. 7) Bizet: „Habanera” din opera „Carmen”, d-na Vladaia; 8) Solo „Bolero”, „Bolero espagnol”, d-na Vladaia; 9) Lecocq: „Bolero espagnol”, d-na Vladaia; 10) Coșbuc: „Doine și balade”, d-l Gr. Savu; 11) Vladaia: „Doina Olteanului”, cântată de d-na Vladaia. D-na de Vladaia va cânta „Habanera” și „Bolero” în costum espagnol. Prețurile: Loc I 2 cor., loc II 1 cor. 60 fil., stal 1 cor., galeria 50 fil. Venitul curat e destinat pentru biserica gr. or. din Deva. Începutul la 8 ore seara. Bilete se află de vânzare la librăria Hirsch și seara la cassă.

Pedepsirea duelului în Italia. Ministerul de război al Italiei nu glumesc în ce privește duelurile în armată. O întelnire pe teren se făcu zilele acestea între doi ofițeri din al 60-lea regiment de infanterie. Ministrul a depărtat din armată pe provocator, a trimes la fortăreță de un an pe adversarul acestuia, a făcut să se condamne la câte trei luni de detențiune în aceeași fortăreță toți patru martorii, în sfârșit a suspendat pe colonelul regimentului, pentru că a tolerat duelul și a condamnat pe locotenent-colonel la cincisprezece zile închisore.

Scăderea comerțului american. Biuroul statisticeii ministerului de finanțe al Statelor-Unite, publică o declarațiune amănunțită asupra importului și exportului Statelor-Unite, pe anul fiscal terminat la 30 Iunie 1902. Din el se poate vedea, că în comparație cu anul trecut, exportul Statelor-Unite a scăzut cu mai bine de 106,000,000 dolari (530 milioane franci), în timp ce importul a crescut cu 60,000,000 dolari (300 milioane franci.) În scăderea exportului partea cea mai mare revine asu-

pra Europei, în timp ce el a crescut simțitor în America de nord, Asia și Africa. În special esportul grânelor a scăzut considerabil; în al doilea rând vin exportățiunile de fer și oțel.

Comerțul exterior al Austro-Ungariei. În intervalul de la Ianuarie până la Iulie anul curent, comerțul exterior al Austro-Ungariei a atins cifra de un miliard 66 milioane 6 sute de mii corone pentru export și 1 miliard 17 milioane cor. pentru import; dând astfel un excedent de 119,6 milioane corone în favoarea exportului. Comparând cu perioada corespunzătoare a anului trecut, exportul a crescut cu 31,3 milioane corone, iar importul cu 70,4 milioane corone.

Biblioteca lumii. Dintr-o statistică engleză rezultă, că în fie-care an apar mai mult de 70,000 cărți nouă. Numărul acesta se împarte astfel: Germania 23,000, Franța 13,000, Italia 9,500; Englitera 6,500; urmează apoi Statele-Unite, Austro-Ungaria, Belgia și Rusia.

Mirele de 76 de ani — mirăsa de 81 de ani. În Hietzing (Viena) se vorbește mult de o căsătorie, ce se va face în curând. În 22 Septembrie a. c. se va celebra cununia proprietarului de casă văduv M. Komprofsky (de 76 de ani) cu proprietara A. Weinrank (de 81 de ani). Și acesta din urmă e văduvă. De la anul 1829 nu s'a mai încheiat în Viena o asemenea căsătorie.

Musica orașenească va da Duminecă un concert în sala de la hotel Europa. Începutul la 8 ore seara. Intrarea 60 bani.

Concertul d-soarei Brennerberg. Mai în toți anii, d-soara Irena de Brennerberg a dat și în Brașov, orașul d-sale natal, câte un concert, și am putut astfel să urmărim și noi pas de pas marile progrese, ce le-a făcut artista, până ce în cele din urmă își câștigă un frumos renume și în străinătate. Concertul d-sale de Marți seara ne-a înfățișat ca artistă consumată în adevăratul sens al cuvântului.

Era o plăcere a vedea cu câtă siguranță, eleganță și virtuositate mănuiează arcușul violinei sale, era însă o și mai mare plăcere de-a asculta tonurile dulci și fermecătoare, ce le reda jocul ei măestru. I-am urmat c'o încordare crescândă și i-a succes artei pe deplin de a-ne captiva tot mai tare. Din cele șapte piese alese clasice, ce le-a cântat, una era mai frumoasă decât cealaltă. Aplauzele creșeau și deveniau tot mai sgomotoase și îndelungate, așa că a trebuit să mai adaugă trei piese afară de program. Artista a fost mult sârbătorită de conaționalii săi sași, cari au onorat-o cu mulțime de daruri de flori și cununii cu cele mai varii inscripții, dela particulari și reuniuni.

D-na Maria Dima, care a dat concursul său d-rei Brennerberg în seara aceasta, a secerat aplauze vii cu vocea d-sale de alt duioasă și pătrunzătoare, pe care o modulăză cu multă artă, în ambele puncte din program ce le-a executat, mai ales în cântecele ultime compuse de R. Wagner.

Ca întotdeauna d-l dirigent R. Lassel a îngrijit și de astădată de acompaniamentul la piano cu dibăcia-i și bravura-i cunoscută. — e. —

Nou institut de credit român.

(Pr. spectul societății pe acții, ce se va înființa în Râșnov (comitatul Brașov) sub firma „Râșnoveana”, institut de credit și economii, societate pe acții.)

Tot mai mult se lătesce și prinde rădăcină ideea, că o consolidare și îmbunătățire a situațiunii economice în care se află poporul nostru numai atunci este posibilă, dacă se fondază cel puțin în centrul fiecărui cerc administrativ câte o bancă românească. Câștigul, care rezultă dintr-o astfel de instituțiune pentru némul nostru, este incomensurabil.

O bancă desvôltă în prima linie în mare măsură spiritul economic, o bancă contribuie la bunăstarea populațiunii prin acordarea de împrumuturi eține ferind

astfel pe cei lipsiți de pericolul de a cădea în mâni de cămătari și a ajunge prin purtarea nemilôsă a acestora la sapă de lemn.

O bancă, în fine, aduce cu sine încheierea a nouă legături între fiil aceluiași némul, desvôltă simțământul de cohesiune, care trebuie să existe între singuratici membri ai poporului nostru și deci nu servește numai interesele curat economice, ci se pune și în serviciul intereselor culturale și naționale, arătând în mod eclatant, că numai unind puterile noastre ne putem afirma ca un popor cu putere de viață, care are a împlini o mare misiune culturală pe acest pământ.

Cam acestea sunt ideile, cari ne-au condus pe subscriși, când ne-am decis a înființa o bancă în comuna Râșnov (comitatul Brașovului). În speranță, că întreprinderea plănuită de noi va afla o justă apreciere și călduroasă sprijinire din partea marelui public românesc, dăm acest prospect publicității și invităm la subscrierea de acții a înființării băncii „Râșnoveana” cari se vor emite în număr de 500 și vor avea valoarea nominală de câte 50 corone, tot-deodată comunicăm în înțelesul legii comerciale și spre orientarea tuturor următoarele:

1. Operațiunile înființării societății pe acții vor fi următoarele: a, primire de depuneri spre fructificare; b, acordarea de credite personale pe cambii; c, acordarea de împrumuturi pe efecte de valoare; d, acordarea de împrumuturi ipototecare; e, cumpărarea și vânzarea de hârtii de valoare și monete de tot soiul; f, cumpărarea și vânzarea de avere nemiscătoare.

2. Durata societății pe acții este nehotărîtă.

3. Capitalul fondator se statorosește cu 25,000 cor. și se va procura prin emiterea de 500 acții indivisibile în valoarea nominală de câte 50 cor., cari numai cu consimțământul direcțiunii pot fi trecute pe alt nume.

4) Fundatorii renunță la ori care din prerogativele, pe cari le garantază legea comercială în favorul lor și încredințază adunării generale organizarea definitivă a societății pe acții, care va avea să se întîmple pe baza principiilor conținute în acest prospect.

5) Pentru cazul, dacă capitalul fondator s'ar suprasemna, vor hotări fundatorii în privința întrebării, cari din semnări sunt de a se respinge; în cazul refuzării unei semnări, va fi persoana respectivă în-cunosciințată despre hotărîrea respectivă a fundatorilor și își va primi cu poșta toți banii, pe cari i-a plătit la semnarea de acții.

6) Sediul societății pe acții e Râșnovul.

7) Ca termen irrevocabil pentru semnarea de acții se fixează ziua de 1 Noiembrie 1902.

8) Semnarea acțiilor se va face séu în persoană, séu prin plenipotențiat; cu această ocaziune este a se plăti ca taxă de înscriere de fie-care acție suma de 2 cor., care sumă se va întrebuița pentru speșele de fondare, tipărituri, inserate, porto și timbre, speșele de protocolare etc.

Aceste sume nu se vor chita deosebit, de-orece cuitanța interimală de care va fi vorba mai jos, se va estrada numai după-ce se va fi plătit și această taxă.

Mai departe este a se plăti la semnarea pentru fie care acție 10% adică 5 cor., cari se vor cuita din partea celor-ce sunt îndreptățiți a primi semnări de acții printr-o cuitanță interimală, prin care se privește ca cuitată și plățirea taxei de înscriere în sumă de 2 corone.

Semnatarii de acții vor avea apoi să mai plătescă încă 10%, adică 5 corone de fie-care acție semnată până la 1 Dec. 1902, și 10%, adică 5 corone de fie-care acție până în 1 Ianuarie 1903.

Acțiile se pot semna: 1) în Brașov la „Albina” institut de credit și economii și la banca Mihalovits & Nussbaeher; 2) în Bran la „Parsimonia”; 3) în Râșnov la Ioan Hamsea, G. Proca și G. Ilie.

Restul de 70% al valorii nominale, adică 35 cor. de fie-care acție, se va plăti în 14 rate lunare consecutive de câte 2 corone 50 bani, începând dela 1 Ianuarie 1903.

După plățirea valorii nominale întregi se vor preda semnatarilor resp. acționarilor acțiile în schimbul cuitanței interimale aflătoare la ei.

Celor cari plătesc la subscrierea acțiilor întreg capitalul li-se socotesc 5% interese, ér restanțierii sunt obligați a plăti 7% pentru suma cu care restază, și decât în termen de un an zile dela termenul fixat pentru plățirea celei din urmă rate, nu vor plăti suma restantă, își perd dreptul asupra ratelor plățite, cari trec la fondul de rezervă al institutului.

Râșnov, în 14 Septembrie 1902.

Ioan Hamsea m. p. George Proca m. p. Nicolae Ilie m. p. George Staniloiu m. p. Nicolae Rădăcină m. p. Iou Dobrescu m. p. Dumitru Gologan m. p. Ioan Brezeanu m. p. Stefan Proca m. p. George Ilie m. p. George Butnar m. p.

Literatură.

A apărut:

Casa rurală în raport cu marea și mica proprietate, de Vasile S. Moga, agronom și profesor. Fascicula II. București, institut de arte grafice „Eminescu.” 1902. Prețul 50 bani.

NECROLOG. La 10 Septembrie a răpusat în Gherța-mică Ioan Roman de Jugăstreni, fost protopop al tractului țării-Oașului, preot gr. cat. în Gherța-mică. În mormântarea i s'a făcut la 15 Septembrie n. în Vama (Țera Oașului) locul 'său natal. Il deplâng soția Iuliana Stețiu, fiul și ficele Emilia, Ioan, Cornelia, Ilieș și Iuliana Roman, numeroși nepoți și nepoțe și alte rudeni.

ULTIME SCIRI.

București, 18 Septembrie. M. S. regele, va părăsi castelul dela Weinburg Vinerea viitoare spre a se reintorcer în România.

Iași, 17 Septembrie. Fiind-că la Odessa s'au ivit casuri nouă de ciură, direcțiunea serviciului sanitar român a luat măsură să reînființeze visita medicală la Ungheni, precum și serviciul de desinfectare.

Sofia, 18 Septembrie. Toți insurgenții, cari au fost arestați aproape de Sofia, au fost puși în libertate. Sublocotenentii Sarakinoff și Darvingoff, cari fuseseră deținuți, au fost asemenea liberați.

Berlin, 17 Septembrie. Să adeverece, că Boris Sasatoff a fost arestat la Niș în Sârbia, în momentul când sub un nume fals a încercat să confereze cu diferite persoane în afacerea comitetelor bulgare. A fost transportat apoi la Belgrad și arestat aici. După un scurt interogatoriu însă, Saratoff a fost pus în libertate și a plecat imediat din capitala serbescă.

Diverse.

Populația Rusiei. De abia acum au apărut rezultatele oficiale ale recensământului făcut la 1897 în Rusia și din care rezultă, că ea avea atunci 125 milioane 600 mii de locuitori. În imperiu se aflau 178 orașe cu 20—50 mii de suflete. 38 orașe cuprindând 50—100 mii de suflete, 125 orașe cu câte 150 mii de suflete și în sfârșit 7 orașe cu 200 mii de suflete. séu mai mult.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 17 Septembrie 1902.

Hotel „Pomul verde”: Patiția, Brașov; Wollmann, Sebeșul-sășesc; Honnacsak, Reichenberg; Rainoff, Ploieset; Ciucianu, Brașov; Weisz, Budapesta.

Hotel „Europa”: Kroll, București; Gotsman, Mizil; Güterman, Saaz; Dr. Ast, Zombor; Simec, Kotbav; Bressler, Sibiu; Stanj, Oradea-mare; Traiber, Dr. Haupt, Budapesta; Grünberg, Paulini, Thaler, Rotter, Roth, Viena.

Hotel „București”: Obermeyer, Sibiu; Inoze Chezdi-Oșorheit; Seburg, Berlin; Guttman, Dr. Fenyö, Budapesta.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:
(La cărțile aici înscrise este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

Viata și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiț. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitură curată al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandilor din Blășiț.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. P. rez. prin d-l Dr. Amos Frâncu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 cor. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vitezu“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteganul. C-a mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la ôste“. Acesta este titlul unei noue cărți, ce d-l Ioan Pop Reteganul, cunoscutul și meritul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura aceasta, prezentă și multe momente de însemnatate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traduce-re de Teodor V. Pacățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„Reflecțiuni fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László intitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani. (+ 56 p.)

Mănăstirea Putna în Bucovina de fracție Porumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Septembrie n. 1902.

| | |
|--|--------|
| Renta ung. de aur 4% | 120.30 |
| Renta de corone ung. 4% | 98.15 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2% | — |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2% | — |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. | — |
| Bonuri rurale ungare 4% | 97.95 |
| Bonuri rurale croate-slavone | 98.— |
| Impr. ung. cu premii | 205.75 |
| Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin | 161.90 |
| Renta de argint austr. | 101.95 |
| Renta de hârtie austr. | 101.05 |
| Renta de aur austr. | 121.15 |
| Losuri din 1860. | 151.90 |
| Acții de-ale Băncii austro-ungară | 15.92 |
| Acții de-ale Băncii ung. de credit. | 724.— |
| Acții de-ale Băncii austr. de credit. | 685.75 |
| Napoleonori | 19.07 |
| Mărci imperiale germane | 117.— |
| London vista | 239.55 |
| Paris vista | 95 10 |
| Rente austr. 4% de corone | 100.35 |
| Note italiene | 94 70 |

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Septembrie n. 1902

| | | | |
|-----------------------|--------|-------|-------|
| Bancnot rom. Cump. | 18.90 | Vând. | 18.94 |
| Argint român. | 18.8 | „ | 18.88 |
| Napoleon d'or. | 19.04 | „ | 19.07 |
| Galbeni | 11.20 | „ | 10.80 |
| Ruble R seset | 2.54 | „ | — |
| Mărci germane | 117.25 | „ | — |
| Lira turcescă | 21.40 | „ | 21.50 |
| Scriș fone. Albina 5% | 101.— | „ | 102.— |

„Mureșiana“ inst. de credit și de economii Reghin.

Convocare.

Domnii acționarii ai institutului de credit și de economii „Mureșiana“ se invită în sensul §-ului 15, litera a) al statutelor, la

Adunarea generală extraordinară, care se va ține în Reghin la 19 Octombrie st. n. 1902. la 3 ore p. m. în localul institutului.

Obiectele ordinii de zi sunt:

- 1) Alegerea directorului executiv.
- 2) Esmiterea a doi acționarii pentru verificarea procesului verbal al adunării generale extraordinare.

Domnii acționarii, cari voesc a participa în persoană ori prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la cassa institutului acțiunile și eventual documentele de plenipotență cel mult până la 18 Octombrie st. n. la 4 ore p. m.

Reghin, la 14 Septembrie 1902.

674,1-1 **Direcțiunea.**

Nr. 14027—1902

PUBLI CAȚI UNE

Din venitele fondului, fundațiunei „Mathilde de Trauschenfels“, sunt de împărțit prin subsemnatul magistrat 7 stipendii de câte 600 cor.

Concurenții la aceste stipendii au ași proba cu atestat de locuință (Heimatschein) apartinența la orașul Brassó, mai departe cu atestatul de esamen, sau cu indexul, sunt obligați a dovedi, că-și urmăză studiile la universitate, sau la vre-un Politehnic, la vre-o Academie de comerț, de Silvicultură, de Montanistică, sau de Belearte, sau la vre-o școlă superiôră de agronomie, sau cel puțin au a produce atestat dela vre-un gimnasiu superior, dela vre-o școlă reală superiôră, gimnasiu real, sau dela vre-o altă școlă preparatôre de rangul vre-unei școle din cele amintite mai sus, care atestat s-î îndreptățescă la cercetarea vre-unuia din institutele mai inalte menționate mai sus.

Stipendiile se vor conferi petenților fără deosebire de confesiune și naționalitate pe întreg, resp. pe restul timpului de studii; în acest restimp se va socoti eventual și anul serviciului de voluntar, decă acesta coincide cu timpul de studii.

Cererile de concurs au a se înainta la subsemnatul magistrat orașenesc până în 30 Septembrie 1902 la 12 ore din zi, și tot aci, despărțământul de industrie etagiul II, la senatorul magistratual Josef Litsken se pot lua în vedere condițiunile mai detaiate, referitôre la conferirea stipendiilor, pe timpul dela 9 ore a. m. până la 12 ore din zi.

Brassó, în 13 Septembrie 1902.

1-2(673) *Magistratul orașenesc.*

A N U N C I U R I

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. în cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

458—1902
végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zernesti kir. járásbíróság 1902 évi Sp. 19/3 számú végzése következtében Dr. Manóiu Miklós brassói ügyvéd által képviselt Ghighimoc I. Jón zernesti lakos javára Piroscá I. Jón zernesti lakos ellen 15 kor. — fill. s jár. urejég 1902 évi április hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 6713 kor. 20 fillre becsült következő ingóságok u. m.: 2 ô-ör, 1 szekér, 1 tehén, széna, stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. bíróság 1902 ik évi V 123/2 számú végzése folytán 15 kor. — fillér tők-követelés és ennek 1902 évi — hó — napjától járó % kamatai és eddig összesen 90 kor. 64 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zernesten Piroscá I. Jón házánál leendő eszközésére 1902 évi szeptember hó 26-ik napjának delelőtti 8 órája határidőül kitűzetik. és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 108. §§ ai értelmében közpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna. ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernesten, 1902 évi szeptember hó 11-ik napján.

HUSZÁR VILMOS.
kir. bir. végrehajtó.

(675)1-1.

A N U N Ţ.

Subscrisul aduc la cunoscință, că primul și cel mai mare

Atelier de uniforme din Ardeal

este din nou bogat asortat, cu tot felul de **chipiuri**, pentru elevi dela toate școlele centrale române din Brașov.

Chipiurile mele sunt de I-a calitate, căptușite cu mătasa în trei colori. Prețul este de bucată, fără deosebire cu fl. 1.60, seu corone 3.20. — Emblema pentru comercialiști e separat 10 cr. seu 20 fileri.

Tot-odată aduc la cunoscință și Domnilor, care își fac anul de voluntar, că în **Atelierul meu** își pôte procura numai pentru 65 fl. seu 130 corone în sus: 1 manta, 1 blusă, 1 chipiu, 1 cravată, 1 roc (tunică), 1 pantalon, 1 curea de lac, 1 păr. de mânăși; toate aceste sunt din ștofă fină și se confecționeză strict după regulamentul prescriș militarelor. O singură probă ajunge ori și cui pentru a se convinge despre aptitudinea și prestațiunile mele.

Cu deosebită stimă

Dumitru Platoș,

4-10.(662)

BRĂȘOV, Strada Mihail-Weiss 20.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

| | |
|-------------------------------|---------------------------------------|
| Pentru Austro-Ungaria: | Pentru România și străinătate: |
| Pe trei luni . . . 6 cor. | Pe trei luni . . . 10 fr. |
| Pe șese luni . . . 12 „ | Pe șese luni . . . 20 „ |
| Pe un an 24 „ | Pe un an 40 „ |

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

| | |
|-------------------------------|---------------------------------------|
| Pentru Austro-Ungaria: | Pentru România și străinătate: |
| Pe an 4 cor. | Pe an 8 fr. |
| Pe șese luni . . . 2 „ | Pe șese luni . . . 4 „ |
| Pe trei luni . . . 1 „ | Pe trei luni . . . 2 „ |

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin — mandate postale. —

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a serie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“